

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Brigity Chrástilové, JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **G. Ž.**, zastoupené Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou, se sídlem Pod Terebkou 12, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 1. 2007, č. j. OAM - 1056/LE - C09 - HA08 - 2005, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 10. 2007, č. j. 56 Az 24/2007 - 39,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojí včasnou kasační stížností proti shora označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 1. 2007, č. j. OAM - 1056/LE - C09 - HA08 - 2005, jímž jí nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), s tím, že nebyly shledány důvody ani pro udělení azylu, ani doplňkové ochrany dle téhož zákona. O nákladech řízení bylo rozhodnuto tak, že žalovaný nemá na jejich náhradu právo.

Jako důvody kasační stížnosti uvádí stěžovatelka, že správní orgán a soud pouze uvedly, že důvodem její azylové žádosti je snaha o legalizaci pobytu. Nic relevantního však nebylo konstatováno ke skutečnosti jejích obav z návratu na Ukrajinu z důvodu jejího ateismu a souvisejících potíží s bigotním prostředím její rodiny a venkovského okolí (spočívajících např. v tom, že ji rodiče nutili chodit do kostela, nebo v úsilí matky, aby stěžovatelka vstoupila do kláštera). Stěžovatelka v tom shledává porušení § 32 správního řádu, neboť správní orgán nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci, čemuž se blíží i povinnost čl. 4 odst. 3 Směrnice Rady 2004/83/ES. „Přesně a úplně zjistit skutečný stav věci“ přitom není totéž, jako „skutečný stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti“. Dále stěžovatelka uvádí narušení soukromého života, neboť je zřejmé, že člověk, který

pobývá 14 let v cizině (tj. více než polovinu svého dospělého života), vybuduje si zde celou sféru sociálních a často též rodinných vazeb. V nerespektování soukromého života v azylovém řízení spatřuje stěžovatelka porušení článku 8 Evropské úmluvy. V této souvislosti stěžovatelka odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Azs 23/2007 - 64, podle kterého žádný orgán nemůže odložit aplikaci mezinárodního závazku na pozdější chvíli, příp. na jiný orgán. Na závěr uplatňuje stěžovatelka porušení § 49 správního řádu (lhůta pro rozhodnutí), neboť rozhodnutí bylo vydáno teprve po dvou letech od zahájení řízení. Zásada právní jistoty a předvídatelnosti rozhodování tak byla hrubě porušena. Správní orgán měl navíc v případě jednoduché věci, jakou tvrdí, že je stěžovatelčin případ (důvodem její azylové žádosti má být dle správního orgánu pouhá snaha o legalizaci pobytu) povinnost bezodkladně rozhodnout.

Krajský soud v Brně po podání kasační stížnosti proti předmětnému rozsudku postupoval ve smyslu § 108 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a předložil kasační stížnost s příslušnými spisy Nejvyššímu správnímu soudu.

Kasační stížnost podala účastnice řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka v ní uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), popř. částečně b) a d) s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

- 1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
- 2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
- 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

- a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
- b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Po posouzení předložené kasační stížnosti z hlediska výše naznačených kritérií Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že tvrzení týkající se nerespektování soukromého a rodinného života, a tím porušení ustanovení [Evropské úmluvy](#) bylo uplatněno poprvé až v kasační stížnosti. Krajský soud se proto k této námitce nemohl vyjádřit. Kasační řízení je přitom založeno na přezkumu soudních rozhodnutí; pokud námitka není uplatněna již v řízení před krajským soudem, chybí zde podklad k přezkumu, a z tohoto důvodu se takovou námitkou Nejvyšší správní soud nemůže zabývat pro její nepřipustnost (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Otázkou opožděně uplatněných žalobních důvodů se Nejvyšší správní soud vnitřně jednotně a nerozporně zabýval v řadě svých předchozích rozsudků. Je možné odkázat např. na rozsudek ve věci vedené pod sp. zn. 4 Azs 330/2005. Nad rámec nezbytného Nejvyšší správní soud k věci samé zmiňuje rozsudek NSS č. j. 5 Azs 44/2007 - 69 ze dne 14. 6. 2007, který se k otázce údajného porušení čl. 8 Evropské úmluvy již v minulosti vyjádřil. Dle čl. 8 Úmluvy každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života a státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti (...) v zájmu ochrany práv a svobod jiných. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku vyslovuje, že neshledal porušení práva na respektování soukromého života dle čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod z důvodu, že stěžovateli nebyl udělen azyl za podmínek, že v České republice žije řadu let a má tu vážnou známost. Tato skutečnost byla správními orgány respektována a nijak, i když si stěžovatel domnívá o opaku, nebyla narušena, také proto, že se řízení o azylu nedotýká. Ustanovení Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, na která stěžovatel odkazuje, se na poskytnutí azylu nevztahují. Především je svrchovaným právem každého suverénního státu rozhodovat o povolení vstupu a pobytu cizích státních příslušníků na svém území. Poskytnutí azylu je tak zcela specifickým důvodem pro povolení pobytu cizince na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců, tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Právo pobývat na území cizího státu v žádném případě není možno kvalifikovat jako základní lidské právo. Skutečnost porušení práva na respektování soukromého života se vzhledem k předmětu a typu řízení o azylu nedotýká. Tato skutečnost však byla – s ohledem na opožděné uplatnění námitky (§ 104 odst. 4 s. ř. s.) - uvedena pouze nad rámec přezkumné povinnosti Nejvyššího správního soudu.

Rovněž uplatnění porušení § 49 správního řádu (lhůta pro rozhodnutí), neboť rozhodnutí bylo vydáno teprve po dvou letech od zahájení řízení, uvádí stěžovatelka nově teprve v kasační stížnosti – tvrzení této nezákonnosti nebylo součástí žaloby (pouze v doplnění žaloby je o dvouletém běhu řízení nevýrazná zmínka, která však není vztažena k nezákonnosti rozhodnutí z důvodu porušení lhůty dle § 49 správního řádu). Námitka

uplatněná nově teprve v kasační stížnosti je pak nepřípustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s. a nemůže být věcně projednána, jak již bylo osvětleno výše. I přesto Nejvyšší správní soud – opět nad rámec nezbytného – poznamenává, že otázkou zákonnosti rozhodnutí vydaných po zákonné lhůtě se již ve své předchozí judikatuře zabýval a dospěl k následujícímu závěru: Pokud správní orgány ve správním řízení nerozhodly ve lhůtách stanovených správním řádem, přičemž o nemožnosti ve stanovených lhůtách rozhodnout nebyl navrhovatel uvědoměn, nejde o takovou vadu řízení, která by mohla být důvodem pro zrušení napadeného správního rozhodnutí soudem (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2006, č. j. 6 Ads 50/2005 - 63).

Za těchto okolností zůstává relevantní prakticky pouze námitka, že správní orgán a soud bez dalšího uvedly, že důvodem azylové žádosti stěžovatelky je snaha o legalizaci pobytu. Nic relevantního však nebylo konstatováno ke skutečnosti jejích obav z návratu na Ukrajinu z důvodu jejího ateismu a souvisejících potíží s bigotním prostředím její rodiny a venkovského okolí. Toto tvrzení není pravdivé. Správní orgán vyhodnotil věc po podrobném popsání situace tak, že „potíže (stěžovatelky) mají charakter rodinného sporu, jenž není relevantní podmínkám azylového zákona“. Ve vztahu ke správnosti jeho posouzení existuje k uplatněnému azylovému důvodu bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu. Za všechny rozhodnutí je možné odkázat např. na rozsudek ze dne 2. 3. 2005, č. j. 4 Azs 271/2004 - 58, nebo ze dne 22. 5. 2007, č. j. 4 Azs 207/2006 - 45. Neshody v rodině, tak jak byly popsány stěžovatelkou, neznamenají žádný zásah do oblasti lidských práv jednotlivce, jež by opodstatňovaly přiznání azylu podle § 12 zákona o azylu. Ze spisu vyplynulo, že stěžovatelka se doma se svými problémy na nikoho ani neobrátila a při návratu do vlasti se obává pouze potíží ze strany rodičů, popř. okolí. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci azyl udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. (Poznámka: Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, jakkoli nelze shledat úplnou shodu mezi zněním dříve platného a nynějšího zákona o azylu, tak v těch částech, kde takovou shodu shledat lze, je možno i po účinnosti zákona č. 165/2006 Sb. aplikovat právní názory vyslovené Nejvyšším správním soudem ve vztahu k onomu dříve účinnému znění zákona o azylu.) Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s právním posouzením věci žalovaným a potažmo i krajským soudem. Stěžovatelkou tvrzené pronásledování z důvodu rozporů rodiči nemůže Nejvyšší správní soud akceptovat, neboť v jejím případě se nejedná o pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Na tomto závěru nemění nic ani skutečnost, že důvodem rozporu je odlišné náboženské vyznání stěžovatelky a jejích rodičů. Za pronásledování či odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu by mohla být v daných souvislostech považována jen taková situace, kdy ze strany orgánů státní moci dochází k persekuci osob z důvodu jejich náboženské orientace, popř. by na Ukrajině docházelo ze strany veřejné moci k systematickému odmítání poskytovat jednotlivcům ochranu před šikanou, odůvodněnou netolerancí k jejich náboženskému vyznání. Ze správního spisu však jednoznačně vyplývá, že stěžovatelčiny problémy spočívaly pouze v potížích charakteru rodinných rozporů

(spočívajících např. v tom, že ji rodiče nutili chodit do kostela, nebo v úsilí matky, aby stěžovatelka vstoupila do kláštera), přičemž daný stav se stěžovatelka ani nepokoušela jakkoliv řešit. Neshody v rodině, tak jak byly popsány stěžovatelkou, neznamenají žádný zásah do oblasti lidských práv jednotlivce, jež by opodstatňovaly přiznání azylu podle § 12 zákona o azylu. Rovněž pokud žalovaný neposoudil výše uvedený skutkový stav jako hodný zvláštního zřetele a nepřiznal stěžovateli právo na tzv. humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu, nelze než konstatovat, že v posuzovaném případě nedošlo k překročení mezí správního uvážení, jakožto výsostného nástroje v rozhodování žalovaného. K uvedenému lze ještě poznamenat, že nelze připustit, aby byl azyl využíván jako nástroj pro řešení osobních konfliktů, které jsou řešitelné mnoha jinými prostředky, neboť pokud by bylo toto připuštěno, institut azylu jako výjimečného prostředku ochrany osob, jimž je upírána ochrana státem původu, by šlo nad rámec účelu, pro který Česká republika zákon tohoto typu přijala. Správní orgán tedy vyhodnotil situaci správně, když ve svém rozhodnutí vyšel z toho, že „potíže (stěžovatelky) mají charakter rodinného sporu, jenž není relevantní podmínkám azylového zákona“. Za uvedených okolností nelze v případě shledat ani nedostatečně zjištěný skutečný stav věci správním orgánem. Ostatně z kasační stížnosti není ani zřejmé, jaký by ještě měl správní orgán zjišťovat skutečný stav, přesněji řečeno, v jaké konkrétní položce žalovaný údajně skutečný stav věci přesně a úplně nezjistil. V této souvislosti je nutno poukázat na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2Azs 92/2005 - 58, podle kterého je stěžovatel povinen dostatečně srozumitelně specifikovat, v čem konkrétně má tvrzená nezákonnost spočívat, zde tedy v jakých položkách žalovaný údajně skutečný stav věci přesně a úplně nezjistil. V daném případě není vůbec zřejmé, která konkrétní skutková zjištění mají být nesprávná, nedostatečná, či absentují, které důkazy či podklady nebyly provedeny, nebo je správní orgán měl opatřit, či které okolnosti, či tvrzení měl žalovaný vlastně více prokazovat. Jak vyplývá i z výše citovaného rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, takové nekonkrétní námitky nelze věcně přezkoumat. Podobnou situaci, jako je daný případ, se tedy Nejvyšší správní soud zabýval rovněž ve své předchozí judikatuře.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud se prima facie v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji. O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Není o něm třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. února 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu